

ทวิตเตอร์ (Twitter) กับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย ที่สยามสแควร์

Twitter and Democratic Political Attitude of Thai Youth at Siam Square

¹วีระพล วงษ์ประเสริฐ (Veerapon Vongprasert)

²ธัญวรัตน์ เจียรประดิษฐ์ (Thunvarat Jeinpradit)

³สุพัตรา โคบุตร (Supattra Kobut)

วิทยาลัยนวัตกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

(College of Innovation and Management, Suan Sunandha Rajabhat University)

Email: veerapon.vo@ssru.ac.th, kaopun14@gmail.com, beauty.toon2@gmail.com

Received August 1, 2019; **Revised** October 19, 2019; **Accepted** February 25, 2020

Abstract

The research aimed to study the differences of factors: gender, age, educational level, and birthplace, influencing the democratic political attitude of Thai youth from political exposure through twitter. The research is quantitative research under the sampling group are Thai youth whose ages are 18–25 years old by using the days on Saturday and Sunday at Siam Square during 13.00–17.00 pm. The total population size is 400 and the sampling size is 100 as the proportional ratio as 4:1 from 2 groups: by questionnaire of 41 and by online questionnaire of 59 on the sampling size. The research is to study the influence factors on democratic political attitude of Thai youth at Siam Square. The research results were as follows: (1) The relationship between personal factor and democratic political attitude of Thai youth using twitter was on the educational factor and were not on gender, age and birthday. (2) The level of power resulting to democratic political attitude concerning to 4 factors were the pattern of political communication as medium level of power influencing democratic attitude, political exposure perception as medium level of power influencing democratic attitude, political agreement brainstorming as medium level of power influencing democratic attitude, and political participation as high level of power influencing democratic attitude.

Keywords: Twitter, Democracy, Politic, Attitude

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความแตกต่างจากปัจจัยทางด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และภูมิสำเนาว่า มีผลต่อทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทยจากการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านทางทวิตเตอร์ (Twitter) หรือไม่ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยกลุ่มตัวอย่างใช้ในการศึกษาคือเยาวชนไทยที่มีอายุ 18 – 25 ปี ที่มาเล่นที่สยามสแควร์ ในวันเสาร์และอาทิตย์ ช่วงเวลา 13.00–17.00 น. จำนวน 400 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง : ประชากร เป็นแบบสัดส่วนเท่ากับ 1:4 จึงได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามโดยตรง จำนวน 41 คน และจากแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์จำนวน 59 คน เพื่อศึกษาปัจจัยที่กำหนดทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทยที่สยามสแควร์ ผลการวิจัยพบว่า (1) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทยที่สยามสแควร์ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านระดับการศึกษา และไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านเพศ อายุ และภูมิสำเนา (2) ระดับของพลังที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทยที่สยามสแควร์จาก 4 ปัจจัยมีดังนี้ 1) ปัจจัยด้านรูปแบบการสื่อสารทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง 3) ปัจจัยด้านการรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่นอยู่ในระดับปานกลาง 4) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในทางการเมืองอยู่ในระดับสูง

คำสำคัญ: ทวิตเตอร์, ประชาธิปไตย, การเมือง, ทัศนคติ

บทนำ

ความก้าวหน้าของวิทยาการสารสนเทศเป็นพื้นฐานการไปสู่ความเป็นสังคมข่าวสารภายใต้ยุคสมัยที่เรียกว่า โลกาภิวัตน์ ทำให้พื้นที่ต่าง ๆ ในโลกปัจจุบันมีแนวโน้มที่มีลักษณะเป็นเอกภาพเสมือนอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน (global village) เนื่องจากมีการถ่ายทอดข่าวสารและวัฒนธรรมไปมาระหว่างประเทศ สังคมโลกได้ถูกทำให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมโดยการแผ่ขยายอิทธิพลทางอุดมการณ์และวิถีชีวิตของอิทธิพลอำนาจ อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมระดับประเทศถูกกลืนกลายเป็นวัฒนธรรมระดับโลก (global identity) และความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศได้เปิดโลกการเรียนรู้รู้อย่างไรขีดจำกัด การสื่อสารทางการเมืองมีการปรับเปลี่ยนไปตามสังคมยุคทันสมัย (modern era) ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสของการสื่อสารผ่านสังคมออนไลน์ ที่มีความรวดเร็ว (speed) ทำให้สื่อสารมวลชนได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมในฐานะที่เป็นผู้กำหนดวาระสารสนเทศ (agenda setting) ให้กับสังคมได้รับรู้และเกิดความคิดเห็นทั้งในทิศทางเดียวกันหรือทิศทางที่แตกต่างกัน และประเด็นต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมออนไลน์เหล่านั้นได้มีบทบาทจากการเป็นผู้ชี้นำสังคม การเฝ้าติดตามและสะท้อนความเป็นไปในโลกสังคมออนไลน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่ออินเทอร์เน็ตได้กลายเป็นช่องทางการเชื่อมต่อระหว่างสังคมออนไลน์กับสังคมวงกว้างที่ประชาชนสามารถสื่อสารความคิดเห็นของกลุ่มในฐานะที่เป็นผู้รับสารหรือผู้ส่งสารได้กว้างขวางและรวดเร็ว เกิดการแพร่กระจายข่าวสารเพื่อระดมการสนับสนุนจากกลุ่มผู้รับและส่งสารที่มีทัศนคติคล้ายกัน นอกจากนั้นการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างพื้นฐานทางการสื่อสารที่ก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัลทำให้ประชาชนจากที่เคยพึ่งพาสื่อมวลชนกระแสหลัก ได้หันมาเลือกรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อกระแส

รองเช่น ทวิตเตอร์ที่รวดเร็วและสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคข่าวสารในทุกกลุ่มของความหลากหลายในทุกมิติมากขึ้น

ปัจจุบันรัฐบาลหรือกลุ่มการเมืองต่าง ๆ มักใช้ช่องทางการสื่อสารเครือข่ายสังคมออนไลน์ในการกระจายข่าวสารและเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการแพร่กระจายความคิดเห็นจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหรือกลุ่มบุคคลหนึ่งที่มีจำนวนมากในเวลาอันรวดเร็วจนก่อให้เกิดทัศนคติจากอิทธิพลของพลังที่มากระตุ้นจากบริบททางการเมืองได้รวดเร็วและเกิดการกระจายออกไปอย่างกว้างขวาง ส่งผลต่อทิศทางและแนวโน้มของรูปแบบการสื่อสารทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยเฉพาะคนในกลุ่ม Gen C ซึ่งเป็นกลุ่มคนยุคใหม่ที่ไม่ได้แบ่งตามอายุแต่จะมีการจัดกลุ่มตามพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ตและโซเชียลเน็ตเวิร์ก คนในกลุ่มนี้มีการปรับเปลี่ยนทัศนคติของตัวเอง โดยการหันมาสนใจเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมากขึ้น ไปจนถึงขั้นเสพติดการเชื่อมต่อในการเข้าถึงข้อมูล ให้ความสนใจข่าวสารที่ได้รับรู้มาในโลกโซเชียล พร้อมจะส่งต่อข่าวสารกับทุกกลุ่มตลอดเวลาจนกลายเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตของตัวเองและของกลุ่ม Gen C รวมทั้งได้กลายมาเป็นกลุ่มที่ขับเคลื่อนทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยกลุ่มหนึ่งที่มีความโดดเด่นขึ้นมาอย่างมาก ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยจึงมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่กำหนดทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทยในยุคดิจิทัลที่มีอายุ 18-25 ปี ที่มาเดินเที่ยวเล่นที่สยามสแควร์ ว่าเป็นอย่างไร รวมทั้งระดับพลังของปัจจัยด้านแบบการสื่อสารทางการเมือง ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ด้านการรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น และด้านการมีส่วนร่วมในทางการเมืองว่ามีผลต่อการใช้ทวิตเตอร์ของเยาวชนกลุ่ม Gen C มากหรือน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความแตกต่างจากปัจจัยทางด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และภูมิสำเนาของกลุ่มตัวอย่างว่ามีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทยที่ใช้ทวิตเตอร์ (Twitter) หรือไม่
2. เพื่อศึกษาระดับของพลังที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติทางการเมืองจากปัจจัยทางด้านรูปแบบการสื่อสารทางการเมือง ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ปัจจัยด้านการรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในทางการเมืองอยู่ในระดับสูง

ขอบเขตของการวิจัย

ทวิตเตอร์ (Twitter) ที่กลุ่มเยาวชน ใช้ในการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง มีอายุ 18-25 ปี ที่มาเดินเที่ยวเล่นที่สยามสแควร์ ในวันเสาร์และอาทิตย์ ช่วงเวลา 13.00-17.00 น. ในการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองในการวิจัยครั้งนี้ คือ สื่อกระแสรองทางด้านทวิตเตอร์ (Twitter) ซึ่งเป็นสื่อสังคมออนไลน์ที่มีข้อมูลที่ทันสมัยต่อสถานการณ์ต่าง ๆ แบบนาที่ต่อเนื่องที่ทำให้การรับรู้ต่าง ๆ ของเยาวชนในกลุ่ม Gen-C เป็นไปอย่างรวดเร็วและสามารถแสดงความคิดเห็นส่วนตัวทั้งในฐานะผู้รับสารและผู้ส่งสารได้อย่างกว้างขวาง

ทบทวนวรรณกรรม

SongTrai (2004) กล่าวถึงสื่อมวลชนมีหน้าที่ในการให้ข่าวสาร ซึ่งเป็นข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในสังคม อธิบาย ดีความ และวิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์และข่าวสารที่น่าเสนอนอกจากนี้ยังให้ความบันเทิงเพื่อพักผ่อนหย่อนใจและคลายอารมณ์ อีกทั้งยังมีหน้าที่ในการระดมความคิด ความร่วมมือเป็นการช่วยรณรงค์เพื่อบรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์ทางด้านการเมืองและการพัฒนาเศรษฐกิจ เป็นต้น ทฤษฎีสื่อสารมวลชนและการสื่อสารทางการเมืองที่เห็นได้เด่นชัด คือ ทฤษฎีเข็มฉีดยา (Hypodermic Theory) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่เชื่อว่าสื่อมวลชนสร้างความเชื่อ สร้างการโน้มน้าวใจแบบส่งต่อข้อมูลข่าวสารแบบทางตรงเชื่อว่าข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน จะวิ่งเข้าสู่ความรู้สึกนึกคิด และจิตใจของผู้รับสารโดยตรง เกิดผลลัพธ์โดยตรง เฉียบพลัน รวมถึงตรงอย่างใจที่ผู้ส่งสารต้องการให้เกิดขึ้นต่อผู้รับสารด้วยประชาชนเองก็ไม่สามารถต้านทานพลังของข่าวสารที่ส่งแบบเข็มฉีดยาหรือแบบกระสุนพุ่งตรงมายังผู้รับสาร

การสื่อสารเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการเมืองการปกครองและการพัฒนาประเทศ ดังนั้นการพัฒนาแนวคิดทฤษฎีด้านการสื่อสารจึงได้ดำเนินการควบคู่กันกับบริบทของการเมืองการปกครองในแต่ละยุคแต่ละสมัย และสามารถอธิบายได้ถึงบทบาทของสื่อมวลชนตามทฤษฎีสื่อมวลชนกับการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตย (McQuail, 1983) กล่าวคือประชาชนทุกคนและชนกลุ่มน้อยมีสิทธิเข้าถึงสื่อมวลชน (สิทธิทางการสื่อสาร) การได้รับบริการจากสื่อมวลชนตามความต้องการของตนเองเป็นผู้กำหนด องค์การและเนื้อหาของสื่อมวลชนไม่ควรอยู่ภายใต้การควบคุมทางการเมืองหรือหน่วยงานของรัฐ สื่อมวลชนควรอยู่เพื่อผู้รับสารไม่ใช่เพื่อองค์การของสื่อมวลชนหรือเพื่อผู้ประกอบการอาชีพนี้ หรือเพื่อลูกค้าของสื่อมวลชน กลุ่มและองค์กรท้องถิ่นต่าง ๆ ควรมีสื่อมวลชนของตนเอง ซึ่งทฤษฎีนี้มีความเหมาะสมในการใช้อธิบายการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน

ความหมายของคำว่า พฤติกรรม นั้นมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ เช่น Poompattrakom (1992) กล่าวว่า พฤติกรรมของมนุษย์นั้น เกิดจากการเรียนรู้โดยเฉพาะกลุ่มนักจิตวิทยาพฤติกรรมนิยมมีความเชื่อว่า พฤติกรรมเกิดจากการเรียนรู้ทั้งนี้ไม่รวมพฤติกรรมที่เกิดจากความผิดปกติของระบบสรีระและระบบประสาท โดยพยายามศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าหนึ่งกับอีกสิ่งเร้าหนึ่ง โดยเน้นพฤติกรรมภายนอกเป็นสำคัญ ทำให้การนิยามความหมายให้กับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ได้ดังนี้ เช่น Hemmin (2013) ให้ความหมายว่า พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในเรื่องประสบการณ์ในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มีการใช้บ่อยที่สุด ช่องทางที่ใช้บ่อยที่สุด ความถี่ในการใช้ต่อวัน ช่วงเวลาที่ใช้ ระยะเวลาที่ใช้ต่อวัน ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ใดมากที่สุด คุณสมบัติที่ชอบมากที่สุด และแหล่งหรือสื่อที่ทำให้สนใจใช้ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ หมายถึง กิจกรรมใด ๆ ก็ตามมีการตอบสนองหรือตอบโต้ที่สามารถสังเกตได้ในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น ความถี่ ช่วงเวลาที่ใช้ ระยะเวลาที่ใช้ วัตถุประสงค์ในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์

เครือข่ายสังคมออนไลน์มีการใช้งานกันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน จึงมีนักวิจัยหลายท่านได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ Kaewsuksai & Jussapalo (2013) ได้ให้ความหมายของเครือข่ายสังคมออนไลน์ หมายถึง สังคมหรือการรวมตัวกันเพื่อสร้างความสัมพันธ์ในรูปของกลุ่มคนรูปแบบหนึ่งที่ปรากฏขึ้นบนอินเทอร์เน็ต ที่เรียกว่าชุมชนออนไลน์ ทำให้ผู้คนสามารถ ทำความรู้จัก แลกเปลี่ยนความคิดเห็นแบ่งปันประสบการณ์ร่วมกันและเชื่อมโยงกันในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง โดยมีการขยายตัว ผ่านการติดต่อสื่อสารอย่างเป็นเครือข่าย โดยความหมายที่ว่านี้จะไปสอดคล้องกับ

ทวิตเตอร์ (Twitter) ซึ่งเป็นบริการเครือข่ายสังคมออนไลน์จำพวกไมโครบล็อก โดยผู้ใช้สามารถส่งข้อความยาวไม่เกิน 280 ตัวอักษร ว่าตนเองกำลังทำอะไรอยู่ โดยเรียกการส่งข้อความนี้ว่า ทวิต (Tweet) ซึ่งแปลว่า เลียงนกหรือ Re-tweet ข่าวสารที่น่าสนใจของคนอื่น และข้อความที่ส่งถึงกันมีศัพท์เรียกว่า "Tweets" ซึ่งเปรียบเหมือนเลียงนกอยู่ตลอดเวลา

Senkaew (2017) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของ Gen-X ใน กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการคาดหวังต่อการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ การรับรู้ การเรียนรู้ และการยอมรับต่อการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ และทัศนคติต่อการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ของ Gen-X ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าการคาดหวังต่อการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก การรับรู้ การเรียนรู้ และการยอมรับต่อการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ทัศนคติต่อการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก และพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของ Gen-X มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐานสามารถสรุปได้ว่าการคาดหวังต่อการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ การรับรู้ การเรียนรู้ และการยอมรับต่อการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ และทัศนคติต่อการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของ Gen-X ในกรุงเทพมหานคร

Phaikaset (2015) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านทางสื่อสังคมเพชบุรีของหน่วยงานภาครัฐไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการใช้เพชบุรี ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการใช้เพชบุรี ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้เพชบุรี ปัญหาและอุปสรรคในการใช้เพชบุรีและเสนอแนวทางการใช้เพชบุรีของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ผลการวิจัยพบว่า หน่วยงานภาครัฐส่วนใหญ่ที่ใช้เพชบุรีเป็นหน่วยงานสนับสนุน การใช้เพชบุรีมีลักษณะเป็น Page ผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน หน่วยงานภายในเป็นผู้ดูแล มีวัตถุประสงค์การใช้เพื่อเป็นช่องทางสื่อสารหรือประชาสัมพันธ์กับประชาชน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การสนับสนุนของผู้นำ วัตถุประสงค์ของนโยบาย และความร่วมมือของประชาชนโดยมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมผ่านเพชบุรีสูงสุด สำหรับหน่วยงานภาครัฐที่ไม่ใช้เพชบุรีเนื่องจากมีช่องทางสื่อสารกับประชาชนอื่นอยู่แล้วและไม่มีความต้องการที่ทำการดูแล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยต่าง ๆ โดยทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสารจากหนังสือ บทความและงานวิจัยรวมทั้งข้อมูลจากการค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทางด้านสื่อสารทางการเมืองและทำการกำหนดขอบเขตของการวิจัยที่จะทำการศึกษาอีกทั้งสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมทางสถิติSPSS

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และภูมิลำเนา และตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย การวัดค่าตัวแปรอิสระประกอบด้วย ตัวแปรด้านเพศแบ่งเป็น 2 กลุ่ม เพศชายและเพศหญิง ด้านอายุแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 18-20 ปี และ 21-25 ปี ด้านระดับการศึกษาแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่า

ปริญญาตรี และด้านภูมิสำเนาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล (นนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม สมุทรปราการ สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม) และ จังหวัดอื่น ๆ รวม 70 จังหวัด

การวัดค่าตัวแปรตาม คือ ทศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ประกอบด้วยตัวชี้วัด (Composite Index) 6 ประการคือ (1) พฤติกรรมในการใช้สื่อออนไลน์ในการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง (2) อิทธิพลในการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองที่มีผลต่อทัศนคติ ค่านิยม และการตัดสินใจของเยาวชน (3) การมีส่วนร่วมในทางการเมืองของเยาวชนบนสังคมออนไลน์ (4) รูปแบบของการสื่อสารทางการเมืองและการขัดเกลาทางการเมือง (5) การรับฟังความคิดเห็นและคำวิพากษ์วิจารณ์ของบุคคลอื่นที่มีใช้รัฐบาลอย่างมีวิจารณญาณ และ (6) สื่อสังคมออนไลน์ที่มีความสะดวกทำให้การสื่อสารทางการเมืองมีการแผ่ขยายมากขึ้น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าไค-สแควร์

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ทวิตเตอร์ (Twitter) กับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทยที่สยามสแควร์ ซึ่งในการวิจัยได้กำหนดเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากเยาวชนอายุ 18-25 ปี ที่มาเดินเที่ยวที่สยามสแควร์ในวันเสาร์และอาทิตย์ เวลา 13.00 – 17.00 น. โดยทำการเก็บแบบสอบถามเมื่อวันที่ 26-27 มกราคม พ.ศ.2562 แบบสอบถามที่ได้รับกลับมาและมีความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถามสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ จำนวน 41 คน และแบบสอบถามที่ตอบผ่านออนไลน์ จำนวน 59 คน รวมทั้งหมด 100 คน โดยมีรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนไทย อายุ 18-25 ปี ที่มาเดินเที่ยวเล่นที่สยามสแควร์ จำนวน 41 คน และที่ตอบแบบสอบถามทางออนไลน์ จำนวน 59 คน สรุปได้ดังนี้

ปัจจัยด้านเพศ พบว่า เยาวชนที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง ร้อยละ 81 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และเพศชาย ร้อยละ 18 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และไม่ได้ระบุคำตอบ ร้อยละ 1 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ปัจจัยด้านอายุ พบว่า เยาวชนที่ตอบแบบสอบถามมีอายุ 18-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 51 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และเยาวชนที่ตอบแบบสอบถามมีอายุ 21-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 49 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ปัจจัยด้านระดับการศึกษา พบว่า เยาวชนส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามมีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 66 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมาเป็นระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 27 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ระดับอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 6 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และไม่ระบุ คิดเป็นร้อยละ 1 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ปัจจัยด้านภูมิสำเนา พบว่า เยาวชนที่ตอบแบบสอบถามมีภูมิสำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (นนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม สมุทรปราการ สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม) คิดเป็นร้อยละ 52 ของจำนวนผู้ตอบ

แบบสอบถามทั้งหมด และจังหวัดอื่น ๆ รวม 70 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 48 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

2. ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองในยุคดิจิทัล

การวิเคราะห์พฤติกรรมการรับข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองในยุคดิจิทัลของเยาวชนไทยที่มีอายุ 18-25 ปี ที่มาเล่นที่สยามสแควร์ และแบบสอบถามทางออนไลน์ ซึ่งเป็นคำถาม 6 ข้อในแบบสอบถาม พบผลการศึกษาดังนี้

จากคำถามข้อที่ 1 ช่องทางการสื่อสารที่ใช้ในการติดตามข่าวสารที่ท่านสะดวกมากที่สุด เยาวชนส่วนใหญ่ที่ร่วมตอบแบบสอบถามคิดว่าสื่อออนไลน์เป็นสื่อที่มีความสะดวกต่อการติดตามข่าวสารมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 96 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมาเป็นสื่อมวลชน ร้อยละ 3 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และสื่อบุคคล คิดเป็นร้อยละ 1 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

จากคำถามข้อที่ 2 ในหนึ่งวันท่านใช้งานเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันทวิตเตอร์นานเท่าไร เยาวชนที่ตอบแบบสอบถามมีการใช้งานทวิตเตอร์เป็นระยะเวลามากกว่า 4 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 43 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมาเป็นระยะเวลา 1 ชั่วโมงถึง 4 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 34 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และระยะเวลาใช้งาน 1 นาที ถึง 1 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 9 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

จากคำถามข้อที่ 3 ทวิตเตอร์เป็นสื่อโซเชียลเน็ตเวิร์คที่มีความรวดเร็วกว่าสื่ออื่นมากนักน้อยเพียงใด พบว่า เยาวชนส่วนใหญ่ที่คิดว่าทวิตเตอร์เป็นสื่อโซเชียลเน็ตเวิร์คที่มีความเร็วมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมีความเร็วปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 21 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และมีความเร็วน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

จากคำถามข้อที่ 4 ท่านเคยมีส่วนร่วมใน แฮชแท็ก (#Hashtag) ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองหรือไม่ พบว่า เยาวชนที่ไม่เคยมีส่วนร่วมในแฮชแท็ก (#Hashtag) ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง คิดเป็นร้อยละ 54 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และเคยมีส่วนร่วมในแฮชแท็ก (#Hashtag) ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง คิดเป็นร้อยละ 46 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

จากคำถามข้อที่ 5 ในส่วน “กำลังติดตาม (Following)” ของท่าน มีนักการเมืองหรือนักเคลื่อนไหวทางการเมืองหรือไม่ พบว่า เยาวชนที่ไม่มีการติดตามนักการเมืองหรือนักเคลื่อนไหวทางการเมือง คิดเป็นร้อยละ 76 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และมีการติดตามนักการเมืองหรือนักเคลื่อนไหวทางการเมือง คิดเป็นร้อยละ 24 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

จากคำถามข้อที่ 6 ท่านเห็นด้วยกับการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐบาลในชุดปัจจุบันหรือไม่ พบว่า เยาวชนที่เห็นด้วยกับการทำงานของรัฐบาลน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด เห็นด้วยปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 26 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และไม่ระบุ คิดเป็นร้อยละ 1 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

3. ผลการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางจิตวิทยาทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของเยาวชนที่มาเล่นที่สยามสแควร์

3.1 ปัจจัยด้านรูปแบบการสื่อสารทางการเมือง

ผลการวิเคราะห์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างของเยาวชนในกลุ่มอายุ 18-25 ปี จำนวน 100 คน มีระดับความคิดเห็นจำแนกตามปัจจัยด้านรูปแบบการสื่อสารทางการเมือง พบว่า อยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.85 เมื่อ

พิจารณาโดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่มีระดับค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นด้านรูปแบบการสื่อสารทางการเมืองจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถาบันครอบครัวและคนรอบข้างที่ส่งผลต่อทัศนคติทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด การเข้าถึงข่าวสารการเมืองของวัยรุ่นปัจจุบันเป็นเรื่องห่างไกลตัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด การปฏิบัติตามกฎหมายทำให้สังคมมีความยุ่งยากและบ่อยครั้งทำให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.70 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด คนรุ่นใหม่ใส่ใจกับเรื่องราวที่มีผลกระทบต่อตัวเองมากกว่าประเทศชาติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.36 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และการนำเสนอข่าวของสื่อสารมวลชนต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อทัศนคติทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.96 ดังรายละเอียดปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1: แสดงระดับความคิดเห็นจำแนกตามปัจจัยด้านรูปแบบการสื่อสารทางการเมือง

ปัจจัยด้านรูปแบบการสื่อสารทางการเมือง	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	ระดับความคิดเห็น (ระดับ 1 น้อยที่สุด ถึงระดับ 5 มากที่สุด)
1. คนรุ่นใหม่ใส่ใจกับเรื่องราวที่มีผลกระทบต่อตัวเองมากกว่าประเทศชาติ	2.36	0.94	ปานกลาง
2. การปฏิบัติตามกฎหมายทำให้สังคมมีความยุ่งยากและบ่อยครั้งทำให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน	2.7	1.29	ปานกลาง
3. สถาบันครอบครัวและคนรอบข้างมีผลต่อทัศนคติทางการเมือง	3.77	0.87	สูง
4. การนำเสนอข่าวของสื่อสารมวลชนต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อทัศนคติทางการเมือง	1.96	0.72	ต่ำ
5. การเข้าถึงข่าวสารการเมืองของวัยรุ่นปัจจุบันเป็นเรื่องห่างไกลตัว	3.48	1.12	ปานกลาง
รวม	2.85	0.41	ปานกลาง

3.2 ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง

ผลการวิเคราะห์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างของเยาวชนในกลุ่มอายุ 18-25 ปี จำนวน 100 คน มีระดับความคิดเห็นจำแนกตามปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง พบว่า อยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21 เมื่อพิจารณาโดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่มีระดับค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การทำงานหรือการกระทำของรัฐบาลมีผลต่อการแสดงความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด การเปิดรับข่าวสารของกลุ่มผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับความเป็นอยู่ของประชาชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด วัยรุ่นในยุคดิจิทัลมีการตัดสินใจเรื่อง

การเมืองที่ไม่ได้คิดไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.76 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และค่านิยมของบุคคลบางกลุ่มส่งผลต่อทัศนคติในตัวเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.18 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ดังรายละเอียดปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 : แสดงระดับความคิดเห็นจำแนกตามปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง

ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	ระดับความคิดเห็น (ระดับ 1 น้อยที่สุดถึงระดับ 5 มากที่สุด)
1. การเปิดรับข่าวสารของกลุ่มผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับความเป็นอยู่ของประชาชน	3.74	0.87	เห็นด้วย
2. การทำงานหรือการกระทำของรัฐบาลมีผลต่อการแสดงความคิดเห็น	4.17	0.95	เห็นด้วย
3. วัยรุ่นในยุคดิจิทัลมีการตัดสินใจเรื่องการเมืองที่ไม่ได้คิดไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วน	2.76	1.09	ไม่แน่ใจ
4. ค่านิยมของบุคคลบางกลุ่มส่งผลต่อทัศนคติในตัวเอง	2.18	0.78	ไม่เห็นด้วย
รวม	3.21	0.51	ไม่แน่ใจ

3.3 ปัจจัยด้านการรับฟังความคิดเห็นและคำวิพากษ์วิจารณ์ของบุคคลอื่น

ผลการวิเคราะห์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างของเยาวชนในกลุ่มอายุ 18-25 ปี จำนวน 100 คน มีระดับความคิดเห็นจำแนกตามปัจจัยด้านการรับฟังความคิดเห็นและคำวิพากษ์วิจารณ์ของบุคคลอื่น พบว่า อยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 เมื่อพิจารณาโดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่มีระดับค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นด้านการรับฟังความคิดเห็นและคำวิพากษ์วิจารณ์ของบุคคลอื่นจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กลุ่มคนบางส่วนยึดติดกับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งในสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 การแสดงความคิดเห็นแบบเปิดกว้างอาจก่อให้เกิดการรวมกลุ่มทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และมีการวิพากษ์วิจารณ์ในโซเชียลเป็นพลังในการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.25 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ดังรายละเอียดปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3: แสดงระดับความคิดเห็นจำแนกตามปัจจัยด้านการรับฟังความคิดเห็นและคำวิพากษ์วิจารณ์ของบุคคลอื่น

ปัจจัยด้านการรับฟังความคิดเห็นและ คำวิพากษ์วิจารณ์ของบุคคลอื่น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	ระดับความคิดเห็น (ระดับ 1 น้อยที่สุดถึงระดับ 5 มาก ที่สุด)
1. การแสดงความคิดเห็นแบบเปิดกว้าง อาจก่อให้เกิดการรวมกลุ่มทางการเมือง	3.68	0.95	สูง
2. การวิพากษ์วิจารณ์ในโซเชียลเป็น พลังในการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง	2.25	0.9	ต่ำ
3. กลุ่มคนบางส่วนยึดติดกับฝ่ายใดฝ่าย หนึ่งส่งผลทำให้เกิดความขัดแย้งใน สังคม	4.22	0.79	สูง
รวม	3.38	0.48	ปานกลาง

3.4 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในทางการเมือง

ผลการวิเคราะห์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างของเยาวชนในกลุ่มอายุ 18-25 ปี จำนวน 100 คน มีระดับความคิดเห็นจำแนกจำแนกตามปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในทางการเมือง พบว่า อยู่ในระดับสูงโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 เมื่อพิจารณาโดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่มีระดับค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในทางการเมืองจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ประชาชนทุกคนเป็นกำลังสำคัญในการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 หากมีโอกาสเข้าไปมีบทบาททางการเมือง เช่น การเลือกตั้งคุณจะช่วยร่วมเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 และประชาชนทุกคนมีความเท่าเทียมกันตามกฎหมายไม่ว่าจะอยู่ในฐานะที่แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ย 4.14 ดังรายละเอียดปรากฏในตารางที่ 4

ตารางที่ 4: แสดงระดับความคิดเห็นจำแนกตามปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในทางการเมือง

ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในทาง การเมือง	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	ระดับความคิดเห็น (ระดับ 1 น้อยที่สุดถึงระดับ 5 มาก ที่สุด)
1. หากมีโอกาสเข้าไปมีบทบาททาง การเมือง เช่น การเลือกตั้งคุณจะช่วยร่วม เสมอ	4.23	1.01	สูง
2. ประชาชนทุกคนเป็นกำลังสำคัญในการ มีส่วนร่วมทางการเมือง	4.38	0.81	สูง
3. ประชาชนทุกคนมีความเท่าเทียมกัน ตามกฎหมายไม่ว่าจะอยู่ในฐานะที่ แตกต่างกัน	4.14	1.19	สูง
รวม	4.25	0.69	สูง

4. การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของเยาวชนที่สยามสแควร์

ผลการวิเคราะห์พบว่าความแตกต่างจากปัจจัยส่วนบุคคลทางด้านเพศ อายุ และภูมิลำเนาไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ส่วนความแตกต่างจากปัจจัยทางด้านระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของเยาวชนของกลุ่มตัวอย่างของเยาวชนที่มีอายุ 18-25 ปี ดังรายละเอียดปรากฏในตารางที่ 5

ตารางที่ 5: การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของเยาวชนที่มาเดินเล่นที่สยามสแควร์

ปัจจัยส่วนบุคคล	ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย	
	ไม่มีความสัมพันธ์	มีความสัมพันธ์
เพศ	√	
อายุ	√	
ระดับการศึกษา		√
ภูมิลำเนา	√	

สรุปผล

จากการวิจัยเรื่องทวิตเตอร์ (Twitter) กับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทยที่สยามสแควร์พบว่า ทวิตเตอร์มีผลต่อปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุดไม่ว่าจะเป็น การเข้าไปมีบทบาททางการเมืองในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในระดับชุมชนหรือระดับประเทศ รวมถึงการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เยาวชนไทย ในปัจจุบันมีการหันมาสนใจการเมืองมากขึ้นกว่าทำให้มีการติดตามช่องทางสื่อสารของนักการเมืองและนักเคลื่อนไหวทางการเมืองและเกิดกระแสหัวข้อข่าวในโลกออนไลน์ ไม่เพียงเท่านั้นการรับรู้ข่าวสารหรือการเสพข่าวบางข่าวอาจทำให้เกิดทัศนคติ ค่านิยมในตัวผู้รับข่าวสารนี้ขึ้นได้ ทำให้เกิดการแสดงความคิดเห็นแบบเปิดกว้างและใส่ใจกับเรื่องราวที่มีผลกระทบต่อตนเองเป็นอันดับแรก อีกทั้งการนำเสนอข่าวทางการเมืองของสื่อมวลชนก็มีอิทธิพลต่อทัศนคติทางการเมืองของเยาวชนอีกด้วย ไม่เพียงเท่านั้นปัจจัยส่วนบุคคลก็มีผลต่อทัศนคติทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และภูมิลำเนา ต่างก็มีส่วนสำคัญในทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของเยาวชนด้วยอีกเช่นกัน

อภิปรายผล

จากการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในยุคดิจิทัลของเยาวชนไทยที่มีอายุ 18-25 ปีที่เข้าร่วมทำแบบสอบถามที่สยามสแควร์ และแบบสอบถามทางออนไลน์นั้นพบว่าส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันว่าสื่อออนไลน์เป็นการสื่อสารที่ใช้ในการติดตามข่าวสารที่สะดวก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะต้องการที่จะสื่อสารกับผู้อื่น หรือติดตามข่าวสารได้อย่างรวดเร็วจึงเลือกใช้งานสื่อออนไลน์มากกว่าสื่อทั่วไปซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Whattananarong (2011) ว่า สื่อออนไลน์ คือ ช่องทางการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต (Internet)

โดยผู้รับสารใช้อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางการเข้าถึงข้อมูลและข่าวสาร และผู้ส่งสารใช้อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลและข่าวสารและเป็นสิทธิที่ทุกคนควรจะได้สิทธิเข้าถึงสื่อ สิทธิในการสื่อสาร และสิทธิใช้สื่อตอบสนองความต้องการของตนและเนื้อหาของสื่อที่ควรปราศจากการควบคุมของรัฐและอำนาจทางการเมือง การใช้งานของเยาวชนไทยนั้น ซึ่งสอดคล้องกับ Buntadthong (2015) ให้ความหมายของพฤติกรรมการใช้ หมายถึง ลักษณะการใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ วัตถุประสงค์ในการใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ ช่องทางการใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ สถานที่ที่ใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ ความถี่ในการใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ ระยะเวลาในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ และปัจจัยทางจิตวิทยาทางการเมืองของเยาวชนไทยด้านรูปแบบการสื่อสารทางการเมืองมีผลจากสถาบันครอบครัว หรือกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการเกิดทัศนคติและค่านิยมในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Phetcharayut (2009) ได้ศึกษาเรื่อง สื่อกับการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชน ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่าประชาชนรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อบุคคล คือ ครอบครัวมากที่สุด ในแง่การสื่อสารระหว่างบุคคลนี้ประชาชนได้ใช้การติดต่อสื่อสารในลักษณะที่เป็นทางการ เนื่องจากเป็นการสื่อสาร เพื่อการแลกเปลี่ยนข่าวสารแบบสองทางที่สามารถโต้ถามหรือมีปฏิริยาโต้ตอบในทันที และสามารถจูงใจบุคคลให้เปลี่ยนทัศนคติที่ฝังลึกได้ และการรับข่าวสารของกลุ่มผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองบางกลุ่มมีผลต่อการเป็นอยู่ ซึ่งมีความสอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารของ Klapper (1960) ที่ว่าด้วยกระบวนการเลือกรับข่าวสารหรือเปิดรับข่าวสารเปรียบเสมือนเครื่องกรองข่าวสารในการรับรู้ของมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วยกลั่นกรอง 4 ขั้นตอน คือ การเลือกเปิดรับ (Selective Exposure) เป็นขั้นแรกในการเลือกช่องทางการสื่อสารบุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อและข่าวสารจากแหล่งสารที่มีอยู่ด้วยกันหลายแหล่ง การเลือกให้ความสนใจ (Selective Attention) เป็นการเปิดรับข่าวสารมีแนวโน้มที่จะเลือกสนใจข่าวจากแหล่งใดแหล่งหนึ่ง โดยมักเลือกตามความคิดเห็น ความสนใจของตนเพื่อสนับสนุนทัศนคติเดิมที่มีอยู่ การเลือกรับรู้และตีความหมาย (Selective Perception and Interpretation) เมื่อบุคคลเปิดรับข้อมูลข่าวสารแล้วก็เชื่อว่ารับรู้ข่าวสารทั้งหมดตามเจตนารมณ์ของผู้ส่งสารเสมอไป เพราะคนเรามักเลือกรับรู้และตีความหมายสารแตกต่างกันไป ตามความสนใจทัศนคติ ประสบการณ์ ความเชื่อ ฯลฯ สุดท้ายคือ การเลือกจดจำ (Selective Retention) บุคคลจะเลือกจดจำข่าวสารในส่วนที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการ ทัศนคติ ฯลฯ ของตนเองและมักจะลืมหรือไม่นำไปถ่ายทอดต่อในส่วนที่ตนเองไม่สนใจ ไม่เห็นด้วยหรือเรื่องที่ขัดแย้งกับความคิดของตนเอง อีกทั้งในปัจจุบันมีการแสดงความคิดเห็นที่เปิดกว้างมากกว่าสมัยก่อนเนื่องจากมีสื่อออนไลน์ อาทิเช่น Facebook Twitter Line มีความรวดเร็วในการนำเสนอข่าวและมีความสะดวกต่อการวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ SongTrai (2004) กล่าวถึงสื่อมวลชนมีหน้าที่ในการให้ข่าวสาร ซึ่งเป็นข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในสังคมอธิบาย ตีความและวิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์และข่าวสารที่นำเสนอ นอกจากนี้ยังให้ความบันเทิงเพื่อพักผ่อนหย่อนใจและคลายอารมณ์ อีกทั้งยังมีหน้าที่ในการระดมความคิด ความร่วมมือ เป็นการช่วยรณรงค์เพื่อบรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้อิทธิพลของสื่อมวลชนอาจเพียงยับยั้งมาตรฐานเดิมของสังคม ส่งเสริมหรือสนับสนุนรวมถึง เปลี่ยนแปลงแบบอย่างการดำเนินชีวิตในสังคม จนถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล ดังนั้นทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันที่สามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองได้โดยไม่ผิดกฎหมายและเป็นแรงผลักดันให้เกิดเหตุการณ์ทางการเมืองเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง สอดคล้องกับทฤษฎีการมีส่วนร่วม (Active Participatory Theory) ที่ได้เสนอไว้ว่าการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทำให้เกิดขึ้นได้โดยการสร้างสถานการณ์ให้เกิดการมีส่วนร่วมในกลุ่มบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกลุ่มที่บุคคลมีส่วนร่วมมีผลต่อทัศนคติของบุคคลเป็นอย่างมาก การมีส่วนร่วม

ในการอธิบาย และการตัดสินใจของกลุ่มจะช่วยให้เกิดการแก้ไขการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงทัศนคติใหม่ แต่ถ้ากลุ่มนั้นได้มีการตัดสินใจที่จะยอมรับทัศนคติใหม่ สมาชิกในกลุ่มก็จะยอมรับทัศนคตินั้น ๆ ด้วย ในทางกลับกันถ้าบุคคลเปลี่ยนกลุ่มอ้างอิงทัศนคติของบุคคลนั้นก็เปลี่ยนแปลงตามกลุ่มไปด้วย (Wannarach, 2006)

ข้อเสนอแนะ

1. เยาวชนทุกคนเป็นกำลังสำคัญในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความแตกต่างด้านเพศ อายุ การศึกษา และภูมิฐานะ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นในทางตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ที่มีผลกระทบทั้งต่อตนเองหรือชุมชน
2. ภาครัฐควรรับฟังความคิดเห็นของคนรุ่นใหม่เพราะความเห็นเหล่านี้จะเป็นพลังขับเคลื่อนให้มีการพัฒนาประเทศ เพื่อร่วมมือกับกลุ่มคนรุ่นใหม่และเสริมสร้างคนรุ่นใหม่ในกิจกรรมทางการเมือง
3. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการดำเนินการในพื้นที่อื่น ๆ ที่มีลักษณะแตกต่างและขนาดใหญ่กว่าสยามสแควร์ เช่น การวิจัยในระดับภาค หรือในระดับประเทศ เพื่อจะได้เห็นทัศนคติของเยาวชนจากการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากทวิตเตอร์ ว่ามีประสิทธิผลและประสิทธิผลทางด้านการเมืองแตกต่างจากกรณีที่สยามสแควร์หรือไม่อย่างไร

ประโยชน์ที่ได้รับการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยจากการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านทวิตเตอร์ (Twitter) ซึ่งเป็นสื่อสังคมออนไลน์ของเยาวชนไทยที่มีอายุ 18-25 ปี
2. ทำให้ทราบถึงทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยว่าระดับพลังของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยนั้นอยู่ในระดับใด
3. ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผนให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาเยาวชนของไทยให้มีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยเพิ่มขึ้น

References

- Buntadthong, K. (2015). *Social Network Usage Behavior and Bangkok Older Person's Satisfaction*. Individual case study Master's degree, Bangkok University.
- Hemmin, A. (2013). *Social Media Consumption Behaviors and Opinion towards Results of Experiencing Social Media in Bangkok Metropolitan*. Master's Thesis of National Institute of Development Administration.
- Kaewsuksai, R. & Jussapalo, C. (2013). Online Social Network: Facebook Usage for the Learner's Development. *Princess of Naradhiwas University Journal*, 6(Special), 195-205.
- Klapper, J. T. (1960). *The Effects of Communication*. New York: Free Press.
- McQuail, Dennis. (2005). *McQuail's Mass Communication Theory*. London: Sage Publication.

- Phaikaset, U. (2015). *People's Participation through Social Media Facebook of Thai Government Agencies*. Doctor of Philosophy Program, Sripatum University.
- Phetcharayut, K. (2009). *Media and Political News Perception of People in Chiang Mai Municipality*. Master's Thesis, Maejo University.
- Prateuang, P. (1992). *Behavior Modification: Theory and Application*. Bangkok: Odeon store
- Senkaew, K. (2017). *Social Network Usage Behaviours of X Generation in Bangkok*. M.B.A. Bangkok University.
- SongTrai, N. (2004). *The Role of the Media to Influence Community Leaders in the Development Initiative under the OTOP: a case study of Hua Wiang Municipality, Sena District, Phra Nakorn Sri Ayutthaya Province*. Master's Thesis, Kasetsart University.
- Wannarach, P. (2006). *A Case Study of the Local Community Leaders' Attitude in Role of Sub-District Administration Organization to Conserved Natural Resource of Doi Luang National Park*. Department of National Parks, Wildlife and Plant Conservation.
- Whattananarong, K. (2011). *Building Trust and Accepting Online Media*. Retrieved December 15, 2018. from <http://www.teenpath.net/content.asp?ID=14018>